

vliegers van cambodia

opaarde. Door persoonlijke en professionele betrokkenheid, probeert Sarak deoeroude Cambodjaanse tradities te bewaren. Helaas worden deze tradities bedreigd door modernisering en interne en externe machtsstrijd, zoals deoorlog met het naburige Vietnam.

Sarak's essay behandelt de oorsprong van de Cambodjaanse vliegers, meer dan 2.000 jaar geleden, sagen en legendes over vliegers, en de deelneming aan de vliegersport door de Cambodjaanse royalty. Er is zelfs een hoofdstuk over ceremoniële handelingen van toepassing op vliegeren, zoals muziek, dans, offerandes, gebruik van wierook, het gebruik van lampions, en rituele processies van vliegerfanaten. Het laatste deel van het boek behandelt 14 verschillende types Cambodjaanse vliegers en een bouwbeschrijving van de koninklijke 'Camboge' of 'Kleng Ek' vlieger.

Hoewel duidelijk beïnvloed door vliegerontwerpen uit omliggende landen, is de Kleng Ek distinctief, origineel en prachtig. Dit Cambodjaanse stukje meesterwerk lijkt op een menselijk

figuur, met een grote, wijde hoed en een zoemer van riet en bamboe. De vlieger zelf bestaat uit bamboe, met de hand gemaakt papier van suikerpalm of zijde als doek, geweven dakriet voor de staarten, gevlochten en in was gedrenkte lijn en lijm van kleefrijst.

Gereedschap bestaat uit bijlen, messen, wetsteen, schaven, beitels en dergelijke. En natuurlijk zijn er gerelateerde accessoires als bamboe haspels. Sarak organiseerde een festival in het traditionele vliegerseizoen -December enige jaren geleden. Helaas moest het festival in 1998 worden afgelast door nieuwe onrusten in het land. Nu hoopt Sarak een nieuw festival te organiseren, met een substantieel buitenlands contingent vliegerfanaten. Maar hoewel Sarak zijn best doet om een vliegerassociatie te organiseren in Cambodja, blijft deze activiteit hoofdzakelijk voorbehouden aan kinderen.

Een bezoeker aan Cambodja zal dan ook zeker de kleine jongetjes met hun eigengemaakte vliegers niet ontgaan. Geïnteresseerden in de Cambodjaanse

Waarschijnlijk de eerste uitgebreide (Engelstalige) essay over Cambodjaanse vliegers is vorig jaar gepubliceerd door Sarak, directeur van het Departement van Culturele Ontwikkeling (Ministerie van Cultuur en Kunst in Phnom Penh, Cambodia). Eerdere referenties naar vliegers zijn terug te vinden in documenten uit de Khmer periode, honderden jaren geleden. Een gegraveerde steen van 824 na Christus verwijst naar de koninklijke Vliegerceremonie. Ook verwijst de Portugees Quiroga de San Antonio in zijn dagboeken naar vliegers met zoemers die een aangenaam geluid produceren. Cambodja was ooit een dominante mogendheid in Zuidoost Azië. Tegenwoordig is het een van de armste landen ter wereld, maar bezit ook een van 's werelds grootste en meest spectaculaire culturele erfgoed. Duizend vierkante kilometer in oppervlak, een paar duizend jaar oud en opgebouwd uit honderden gebouwen, blijft Angkor één van de belangrijkste toeristische attracties

